

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/108/2019
Identifikačné číslo spisu: 1411204833
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1411204833.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: NAŠE FINANČNÉ DRUŽSTVO, so sídlom Popradská 17/670, Stará Ľubovňa 064 01, zastúpeného advokátom JUDr. Róbertom Pružinským, so sídlom Mlynské nivy 10, Bratislava - mestská časť Staré Mesto 821 09, proti žalovanému: D. T. M. V., bytom X. F. X, XXX XX B., zastúpenému X., bytom F., o zaplatenie 5.600,- Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 10Cb/198/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/122/2017-239 zo dňa 22. mája 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 22. mája 2018, č. k. 2Cob/122/2017-239 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 17. marca 2017 č. k. 10Cb/198/2011-192 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.800,- Eur. Druhým výrokom vo zvyšnej časti žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 5.600,- Eur s príslušenstvom z titulu zmluvy o dielo zo dňa 17.1.2011 (ďalej aj ako “zmluva”), predmetom ktorej bolo zhotovenie webstránky žalovaným za podmienok dohodnutých v zmluve. V súlade s čl. III zmluvy malo byť dielo vykonané najneskôr do 8 dní odo dňa podpísania zmluvy, t. j. najneskôr do 25.1.2011. Podľa žalobcu k protokolárnemu odovzdaniu diela nedošlo, nakoľko práce vykonané žalovaným vykazovali vady, na ktoré žalobca upozornil dňa 7.2.2011 a uplatnil si ich odstránenie. K odstráneniu väd nedošlo. Súčasne sa zmluvné strany podľa čl. II bod 3 zmluvy dohodli, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi ako objednávateľovi zmluvnú pokutu vo výške 100,- Eur za každý deň omeškania odo dňa 25.1.2011 do 22.3.2011, kedy bol žalovanému zamedzený prístup k serveru, na ktorom bolo dielo vykonané.

3. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že žaloba bola žalobcom čiastočne

podaná dôvodne. Existencia právneho vzťahu sporná nebola. Sporným bol nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorú mal žalovaný uhradiť, nakoľko sa dostal do omeškania s odovzdaním diela - web stránky od 25.1.2011, t. j. odo dňa kedy malo byť dielo podľa zmluvy odovzdané, až do dňa 22.3.2011, kedy bol žalovanému zamedzený prístup na server. Súd dospel k záveru, že k porušeniu zmluvy zo strany žalovaného došlo, keď dielo nebolo riadne a včas odovzdané ku dňu dohodnutému v zmluve a ani ku dňu dohodnutému v zápise zo stretnutia zo dňa 7.2.2011. Z vykonaného dokazovania súčasne vyplynula i tá skutočnosť, že žalobca so žalovaným aj po uplynutí lehoty uvedenej v zmluve komunikoval spôsobom, že mu zadával úlohy smerujúce k oprave, resp. k dokončeniu diela - webovej stránky. Súd prvej inštancie poukázal na tú špecifickosť danej situácie, keď v zmluve o dielo nebolo presne do detailu špecifikované, čo mala webová stránka obsahovať. Špecifikácia predmetu bola len všeobecná, čo mal súd prvej inštancie dokázané z dikcie samotnej zmluvy a detaily boli žalovanému ako zhotoviteľovi až následne doplňané. Práve s ohľadom na všeobecnú špecifikáciu predmetu zmluvy súd nemohol úkony uvedené v zápise zo stretnutia zo dňa 7.2.2011 považovať za úkony, ktoré by boli nad rámec samotnej zmluvy, keďže nebolo možné s určitosťou konštatovať, že išlo o iné, či nové úlohy s porovnaním s tými, ktoré mal žalovaný plniť pri zhotovení diela v rámci predmetnej zmluvy. Špecifickosť spočívala i v tom, že poskytnutie diela bolo závislé od spolupráce žalobcu. Práve zo strany žalobcu však spolupráca nebola poskytnutá úplne, keďže informácie, potrebné na finalizáciu diela prichádzali postupne, a to aj po dohodnutom termíne. Žalobca teda sám nekonal tak, aby zabránil následným škodám.

4. Súd prvej inštancie žalobcovi jeho nárok čiastočne priznal z dôvodu, že dielo nebolo riadne a včas zo strany žalovaného dodané. Nakoľko ale žalobca sám čiastočne zavinil omeškanie a uplatnená zmluvná pokuta bola neprimerane vysoká, súd pristúpil k moderácii tejto uplatnenej zmluvnej pokuty v zmysle § 301 Obchodného zákonníka. Žalobca tvrdil, že mu nefunkčnosťou web stránky vznikla veľká škoda, tým že nemohol klientom cez tento portál ponúkať a predávať dovolenkové pobyty. Žalobca uplatnenú zmluvnú pokutu odvodzoval aj od takto vzniknutej škody, ktorá však nebola kvantifikovaná a ani špecifikovaná. Z tohto dôvodu, vzhľadom na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti - funkčnosti webovej stránky, ktorá mala byť nefunkčná, v dôsledku čoho malo dôjsť ku škode na strane žalobcu, ktorá však preukázaná nebola, súd pristúpil k zníženiu, moderácii uplatnenej zmluvnej pokuty až na polovičnú výšku. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako "C. s. p.") tak, že žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania, nakoľko žalobca i žalovaný mali vo veci len čiastočný, polovičný úspech.

5. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 22. mája 2018, sp. zn. 2Cob/122/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.800,- Eur zmenil tak, že v tejto časti žalobu zamietol. Vo výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Výrok o trovách konania zmenil tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

6. Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu a žalovaného a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného proti rozsudku bolo dôvodné a napadnuté rozhodnutie zmenil a odvolanie žalobcu bolo nedôvodné. Uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, keď konštatoval, že dielo nebolo odovzdané včas, pričom meškanie zavinil aj sám žalobca. Na základe takto zisteného skutkového stavu však dospel k nesprávnemu právnomu záveru, že žalobcovi vznikol nárok na zmluvnú pokutu, ale bol dôvod na jej moderáciu. Zdôraznil, že v prípade ak súd dospeje k záveru, že existuje nárok oprávneného subjektu na zaplatenie zmluvnej pokuty, nemôže byť dôvodom na jej zníženie prípadné spoluzavinenie oprávneným subjektom. Dôvodom na moderáciu zmluvnej pokuty môže byť iba neprimeranosť zmluvnej pokuty, pričom na posúdenie primeranosti zákon ustanovuje kritérium hodnoty a významu zabezpečovanej povinnosti. To všetko za predpokladu, že strane sporu nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vznikol. Keďže súd dospel k záveru, že omeškanie zavinil aj sám žalobca a z tohto dôvodu zmluvnú pokutu znížil, išlo o nesprávne právne posúdenie. Súd prvej inštancie použil správnu právnu normu, ktorú však nesprávne interpretoval. Odvolací súd poukázal na ustanovenie § 544 Občianskeho zákonníka a súčasne uviedol, že veriteľ je oprávnený vymáhať zmluvnú pokutu iba za predpokladu, že sám dodržal svoje

povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zmluvy alebo zo zákona. Ide o zásadu, ktorú síce Občiansky zákonník výslovne nezakotvuje, ale platí od čias rímskeho práva vo všetkých právnych poriadkoch. Nárok na zmluvnú pokutu má iba ten, komu nemožno pripočítať nesplnenie povinnosti. Odvolací súd sa stotožnil s odvolacími námietkami žalovaného, že sám žalobca svojim správaním, predovšetkým neposkytnutím dostatočnej súčinnosti a zmenou zadávacích podmienok porušil svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy, t. j. sám spôsobil omeškanie. Ak teda žalobca sám nedodržel svoje povinnosti, nemôže sa domáhať zaplata zmluvnej pokuty. Keďže odvolací súd dospel k záveru, že nárok na zmluvnú pokutu nevznikol, odvolanie žalobcu nebolo dôvodné. Rozsudok vo výroku, ktorou žalobu zamietol, odvolací súd potvrdil, pretože nárok mal byť zamietnutý v celom rozsahu. Odvolací súd záverom uviedol, že v konaní bolo preukázané, že sám žalobca porušil zmluvnú povinnosť tým, že včas neposkytol súčinnosť a požadoval zmeny. Súvisiaci výrok o náhrade trov konania odvolací súd zmenil, pretože žalovaný mal úspech v plnom rozsahu. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p., a žalovanému priznal náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

7. Rozsudok odvolacieho súdu napadol včas dovolaním žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) a to z dôvodu podľa § 420 písm. f) C. s. p., s poukazom na vadu zmätočnosti, keď odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako i podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., nakoľko rozsudok odvolacieho vychádza z nesprávneho právneho záveru, podľa ktorého môže veriteľovi vzniknúť nárok na zmluvnú pokutu iba za predpokladu, že sám dodrží všetky svoje povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zmluvy alebo zo zákona.

8. Dovolateľ tvrdil, že napadnutý rozsudok je tzv. prekvapivým rozhodnutím. Za takéto rozhodnutie sa považuje vtedy, keď odvolací súd rozhodne na základe právneho názoru odlišného od rozhodnutia súdu prvej inštancie a bez toho, aby sa účastníkovi konania umožnilo zaujať stanovisko k tomuto právnomu názoru. Takým postupom súd totiž odníma sporovej strane možnosť konať pred súdom. Výdanie prekvapivého rozhodnutia bolo potrebné považovať za nesprávny procesný postup naplňajúci dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) C. s. p. Tvrdil, že odvolací súd vychádzal z diametrálne odlišného právneho názoru, než ako uviedol súd prvej inštancie, ktorý uviedol, že žalobcovi vznikol nárok na zmluvnú pokutu, pričom odvolací súd tvrdil, že žalobcovi nárok na zmluvnú pokutu vzniknúť nemohol. Odvolací súd svoj právny názor založil na rímskej zásade, podľa ktorej je veriteľ oprávnený vymáhať zmluvnú pokutu, iba za predpokladu, že sám dodržel všetky svoje povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zmluvy alebo zo zákona. Uvedená zásada dovolateľovi známa nebola, pričom však súčasne uvedená argumentácia odvolacieho súdu bola novou argumentáciou, ktorú nepredniesol ani súd prvej inštancie a ani žiadna zo strán. Uvedenú argumentáciu odvolací súd aplikoval bez toho, aby sporovým stranám poskytol možnosť sa k nej vyjadriť. K uvedenému dovolaciemu dôvodu ďalej dovolateľ uviedol, že v dovolaní napadnutom rozsudku absentuje riadne odôvodnenie, čím zasiahol odvolací súd i do práva žalobcu garantovaného článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na rozsiahlu judikatúru ústavného súdu a to konkrétne na rozhodnutia sp. zn. IV. ÚS 115/2003, sp. zn. I. ÚS 265/2005, sp. zn. IV. ÚS 14/2007, sp. zn. II. ÚS 200/2009, atď. Tvrdil, že napadnutý rozsudok nespĺňa atribúty a kvality zákonného rozhodnutia, ktoré boli v zmysle citovanej judikatúry kladené na rozhodnutia, súčasne bol zmätočný, nezrozumiteľný, vnútorne rozporný a právne nekorektný.

9. S poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., dovolateľ za právnu otázku, ktorá nebola dosiaľ v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená považoval otázku, „či môže veriteľovi vzniknúť nárok na zmluvnú pokutu len v prípade, že sám dodržel všetky svoje povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zákona alebo zo zmluvy“. Dovolateľ uviedol, že vznik nároku veriteľa na zaplata zmluvnej pokuty sa vždy viaže na splnenie, resp. nesplnenie presne označenej zmluvnej povinnosti, ku ktorej sa dlžník v zmluve zaviazal. V právnom poriadku Slovenskej republiky nie je taký predpis, ktorý by podmieňoval vznik nároku veriteľa na zaplata zmluvnej pokuty splnením všetkých, či viacerých zmluvných povinností. Podľa dovolateľa sa dlžník, po tom, čo nespĺnil svoju zmluvnú povinnosť zabezpečenú zmluvnou pokutou, nemohol brániť tým, že aj veriteľ nespĺnil svoju povinnosť. Taktiež sa nemohol brániť tým, že nesplnenie povinnosti spoluzavinil veriteľ. Dlžník sa mohol brániť len tým, že preukáže, že

nesplneniu zmluvnej povinnosti zabezpečenej zmluvnou pokutou nemohol bez vlastného zavinenia zabrániť. Záverom navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a žalovaného zaviazal na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

10. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

12. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu dovolateľ videl v tom, že odvolací súd rozhodol o odvolaných sporových stranách bez nariadenia pojednávania, pričom vychádzal z diametrálne odlišného právneho názoru, než aký bol právny názor súdu prvej inštancie. Odvolací súd dôvody pre svoje rozhodnutie vyvodzoval z aplikácie údajnej rímskej zásady, podľa ktorej bol veriteľ oprávnený vymáhať zmluvnú pokutu iba za predpokladu, že sám dodržal všetky svoje povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zmluvy alebo zo zákona. Uvedenú zásadu však súd prvej inštancie neaplikoval. Odvolací súd aj napriek povinnosti mu vyplývajúcej z ustanovenia § 382 C. s. p., strany nevyzval, aby sa k možnému použitiu uvedených ustanovení vyjadrili.

13. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa prekvapivosti rozhodnutí súdov nižšej inštancie dovolací súd uvádza, že o prekvapivé rozhodnutie predstavujúce vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) C. s. p., ide vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie na odlišných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za predpokladu, že nepostupoval v súlade s ustanovením § 382 C. s. p. (k tomu viď aj R 33/2011, 3Cdo/76/2014, 4Cdo 299/2014).

14. Z ustanovenia § 382 C. s. p., vyplýva, že ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

15. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné. Výzva odvolacieho súdu podľa § 382 C. s. p., je potrebná vždy, keď odvolací súd dospeje k záveru, že nárok treba posúdiť podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, ale podľa iného ustanovenia za súčasného splnenia podmienky, že toto iné zákonné ustanovenie je pre rozhodnutie veci rozhodujúce (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/1/2018).

16. V danom prípade súd prvej inštancie vec po právnej stránke posúdil podľa § 536 ods. 1 a 2, § 537, § 538, § 554 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré sa týkajú zmluvy o dielo. Taktiež aplikoval § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ďalej vychádzal z § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (Ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.) a § 301 Obchodného zákonníka, podľa ktorého neprimerane

vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovacej povinnosti, a to až do výšky škody, ktorá vznikla do doby súdneho rozhodnutia porušením zmluvnej povinnosti, na ktorú sa vzťahuje zmluvná pokuta. Na náhradu škody, ktorá vznikla neskôr, je poškodený oprávnený do výšky zmluvnej pokuty podľa § 373 a nasl. Záverom poukázal na § 365 ods. 1 a 4 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorých dlžník je v omeškaní, ak nespĺní riadne a včas svoj záväzok, a to až do doby poskytnutia riadneho plnenia alebo do doby, keď záväzok zanikne iným spôsobom. Dlžník však nie je v omeškaní, pokiaľ nemôže plniť svoj záväzok v dôsledku omeškania veriteľa. Vzhľadom na uvedené ustanovenia žalobe čiastočne vyhovel, zmluvnú pokutu priznal, avšak ju moderoval. Naproti tomu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, keď dielo nebolo odovzdané včas, pričom omeškanie zaviniť aj sám žalobca, avšak dospel k nesprávnemu právnemu záveru, že žalobcovi vznikol nárok na zmluvnú pokutu. Odvolací súd poukázal na ustanovenie § 544 Občianskeho zákonníka a uviedol, že veriteľ je oprávnený vymáhať zmluvnú pokutu iba za predpokladu, že sám dodržal všetky svoje povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zmluvy alebo zo zákona. Tvrdil, že išlo o zásadu rímskeho práva, ktorá nebola výslovne upravená v Občianskom zákonníku, avšak platila vo všetkých právnych poriadkoch.

17. Dovolací súd súhlasí s konštatovaním odvolacieho súdu, že ním aplikovaná zásada rímskeho práva explicitne z Občianskeho zákonníka nevyplýva a z doterajšej rozhodovacej praxe dovolaciemu súdu nie je známa. Z obsahu rozhodnutí súdov nižšej inštancie je zrejmé, že uplatnený nárok právne posudzovali aj podľa ustanovenia § 544 Občianskeho zákonníka ale odvolací súd s poukazaním na uvedené ustanovenie aplikoval zásadu, ktorá z jeho znenia nevyplýva. Súd prvej inštancie túto zásadu v rozhodnutí nepoužil, ani sa o jej existencii v rozhodnutí nezmienil, pričom odvolací súd bez toho, aby stranám sporu umožnil vyjadriť sa k jej aplikácii v rámci odvolacieho konania, vec na jej základe odlišne právne posúdil. Dovolací súd s ohľadom na uvedené ďalej upriamuje pozornosť na to, že v danom prípade ide o obchodno - záväzkový vzťah, pričom s ohľadom na právnu úpravu zmluvnej pokuty Obchodný zákonník uprednostňuje princíp zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie, teda zodpovednosť objektívnu. Zmluvná pokuta nastupuje ako sankcia za porušenie zabezpečenej povinnosti. V tomto zmysle ide o zodpovednosť ako právny následok porušenia zmluvnej povinnosti. Obchodný zákonník pri právnej úprave zmluvnej pokuty preferuje objektívny princíp, a to bez možnosti liberácie (absolútna objektívna zodpovednosť), teda dlžník sa v obchodných vzťahoch nemôže zbaviť povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu preukázaním, že porušenie zabezpečenej povinnosti nezavinil.

18. Z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu vyplýva, že odvolací súd nariadil termín verejného vyhlásenia rozsudku na deň 22. máj 2020, avšak nevyzval účastníkov na vyjadrenie sa k novej aplikácii vyššie uvedenej zásady, ktorú následne použil ako základ pre svoje rozhodnutie. Na základe uvedeného tak odvolací súd následne zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti, v ktorej žalobe vyhovel tak, že odvolací súd žalobu zamietol. Odvolací súd rozdielne ako súd prvej inštancie posúdil vznik nároku žalobcu na zmluvnú pokutu.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že postup odvolacieho súdu nebol v súlade s vyššie uvedenou právnou úpravou (viď bod 14. vyššie) a ani v súlade s citovanou judikatúrou (viď bod 15. vyššie), a preto žalobca dôvodne namietal existenciu vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) C. s. p., keď v dôsledku procesného postupu odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

20. Záverom dovolací súd uvádza, že z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu zistil, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením poukázal aj na ustanovenia § 365 ods. 1 a 4 Obchodného zákonníka, ktoré stanovujú omeškanie dlžníka a jeho následky a ktoré majú prednosť pred zmluvnými dojednaniami. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie a ani odvolacieho súdu nevyplýva akým spôsobom pri právnom posúdení veci z uvedených ustanovení vychádzali. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný sa dostal do omeškania so splnením svojho záväzku, avšak súčasne žalobca neposkytnutím dostatočnej súčinnosti a zmenou zadávacích podmienok porušil svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy, t. j. sám spôsobil omeškanie. Na uvedenú situáciu reflektuje ustanovenie § 365 ods. 4 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého dlžník nie je v

omeškani, pokiaľ nemôže plniť svoj záväzok v dôsledku omeškania veriteľa. Uvedené ustanovenie súd prvej inštancie uviedol, avšak bolo zrejmé, že ho v danom prípade neaplikoval. Dovolací súd ďalej poukazuje i na ustanovenie § 370 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého veriteľ je v omeškani, ak v rozpore so svojimi povinnosťami vyplývajúcimi zo záväzkového vzťahu neprevezme riadne ponúknuté plnenie alebo neposkytne spolupôsobenie potrebné na to, aby dlžník mohol splniť svoj záväzok. Z dikcie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že ak dôvodom omeškania dlžníka je porušenie záväzku zo strany veriteľa tým, že neprevezme riadne ponúknuté plnenie alebo neposkytne dohodnuté potrebné spolupôsobenie, nie je dlžník v omeškani. Nedostatok spolupôsobenia veriteľa spôsobí jeho omeškania vtedy, ak bol povinný takéto spolupôsobenie poskytnúť. Zo skutkového stavu zisteného súdmi nižšej inštancie vyplynula povinnosť žalobcu spolupôsobiť pri zhotovení diela, avšak z ich rozhodnutí nevyplýva právne posúdenie nároku žalobcu s ohľadom na právnu úpravu omeškania stanovenú v Obchodnom zákonníku.

21. Vzhľadom na to, že konanie pred odvolacím súdom bolo poznačené existenciou vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) C. s. p., najvyšší súd žalobcom napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

22. Dovolateľ však súčasne vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania okrem ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/1/2018, ktorý uviedol, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p., je prípustná. Vzhľadom na to, že dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil, nezaoberal sa prípustnosťou dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p.

23. V ďalšom konaní je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 C. s. p.).

24. Podľa § 453 ods. 3 C. s. p., o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v konečnom rozhodnutí.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.